

priručnik za

KOMPOSTIRANJE U VLASTITOM VRTU

priručnik za
**KOMPOSTIRANJE
U VLASTITOM VRTU**

Naziv projekta: Izobrazno-informativne aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom - Nije svaki otpad smeće! (Ref. broj: KK.06.3.1.07.0083)

Cilj projekta: pozitivna promjena u razini svijesti građana na projektnom području koja će se ogledati u porastu količina odvojeno prikupljenog otpada za 10-15% u odnosu na razdoblje prije provedbe projekta

Razdoblje provedbe projekta: 01.10.2018. - 29.04.2020.

Ukupna vrijednost projekta: 515.604,31 kuna

Iznos koji sufinancira EU (85%): 438.263,66 kuna

Grad Ivanić-Grad

Općina Križ

Općina Kloštar Ivanić

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

PROJEKT JE SUFINANCIRALA EUROPSKA UNIJA IZ KOHEZIJSKOG FONDA

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Grada Ivanić-Grada

KORISNIK: Grad Ivanić-Grad, Park hrvatskih branitelja 1 Tel. +385 1 2881 360 www.ivanic-grad.hr

SUNOSITELJ AKTIVNOSTI: Općina Križ, Općina Kloštar-Ivanić

Za više informacija o projektu: <http://www.ivanic-grad.hr/grad/projekti/nije-svaki-otpad-smece!>

Za više informacija o EU fondovima: <https://razvoj.gov.hr> www.strukturfondovi.hr

1. UVOD

Tradicionalno odlaganje i spaljivanje otpada u današnje se vrijeme sve više izbjegava i zamjenjuje postupcima koji nisu štetni za okoliš. Kompostiranje je jedan od takvih postupaka.

To je ujedno biološka razgradnja biootpada uz prisustvo zraka, a pomoću čitavog niza živih organizama, pri čemu nastaju ugljikov dioksid, voda, toplina i kompost-humus.

Kompostiranje je poznato i primjenjivalo se još u antičko doba.

2. ZAŠTO KOMPOSTIRATI?

Jeste li znali da čak 30% kućnog otpada čini organski otpad?

Kompostiranjem se količina otpada koja završava na odlagalištu može smanjiti za čak 1/3! Time se štedi prostor na odlagalištu i sprečava otvaranje novih odlagališta. Odvajanjem i kompostiranjem biootpada smanjujemo mogućnost onečišćenja podzemlja procjednim vodama s odlagališta, smanjujemo stvaranje stakleničkog plina metana koji je odgovoran za klimatske promjene.

Kompostiranjem dobivamo kvalitetno organsko gnojivo koje je potpuno besplatno! Kompost poboljšava strukturu tla i sprečava isušivanje.

3. ŠTO SVE MOŽEMO KOMPOSTIRATI?

Kompostirati se može gotovo sav biljni otpad iz kuhinje, vrta, voćnjaka i travnjaka.

Kvalitetan kompost ćemo dobiti ako dobro izmiješamo podjednaku količinu biootpada bogatog dušikom i biootpada bogatog ugljikom.

Biootpad bogat dušikom (treba činiti 50% kompostne hrpe)

- ostaci i kore voća i povrća
- talog kave i čaja
- pokošena trava
- korov i ostaci biljaka iz vrta
- uvenulo cvijeće

Biootpad bogat ugljikom (treba činiti 50% kompostne hrpe)

- lišće
- usitnjeno suho granje
- slama i sijeno
- ostaci od orezivanja voćaka i vinove loze
- piljevina i hoblovina
- iglice četinarara (bor, jela, smreka)

Također u kompost možemo umiješati i:

- papirnate kutije za jaja
- ljuske jaja
- kamenu prašinu

4. ŠTO NE SMIJEMO DODAVATI U KOMPOST:

novinski papir i časopise u boji

plastiku, metal, staklo

lijekove

vrećice za prašinu iz usisavača

pelene

pepeo i ostatke ugljena

biootpad koji je bio u dodiru s naftom, benzinom,
bojama i pesticidima

izmet pasa i mačaka

osjemenjeni korov

bolesne biljke

lišće oraha

jako onečišćeno drvo bojama i lakovima

meso i kosti

mliječne proizvode

Ostaci crnogorice sadrže smolu i usporavaju proces kompostiranja pa ih treba koristiti u što manjoj količini.

Kora nekih agruma posebice limuna, usporava kompostiranje pa je također treba koristiti u što manjoj količini.

5. KAKO ODABRATI MJESTO ZA KOMPOSTIŠTE

Preporučljivo je da mjesto za kompostište bude na sjenovitom mjestu, najbolje u hladovini stabla, većeg grma ili zgrade. Kompostna hrpa mora biti u izravnom dodiru s tlom kako bi mikroorganizmi iz tla imali nesmetan pristup kompostnom materijalu. Iz tog razloga **kompostište ne treba smještati na betonsku, kamenu ili neku drugu nepropusnu podlogu.**

6. NEKOLIKO PRAKTIČNIH SAVJETA PRIJE NEGO POČNEMO KOMPOSTIRATI

Materijal za kompostiranje nikad ne stavljamo u rupu u tlu jer će zbog nedostatka kisika doći do truljenja i neugodnog mirisa. Pokošenu travu na hrpu stavljamo u vrlo tankom sloju i posušenu.

Organski otpad usitnimo i miješamo, a svaki odloženi sloj možemo posuti vrtnom zemljom ili gotovim kompostom. To će pospješiti proces razgradnje kompostnog materijala. Kompostnu hrpu započinjemo graditi u trenutku kad imamo dovoljno materijala.

Što je raznovrsniji materijal, to će brže teći proces kompostiranja i dobiveni kompost će biti kvalitetniji.

KOMPOSTIŠTE MOŽEMO UREDITI SAMI ILI MOŽEMO KORISTITI GOTOVE POSUDE – KOMPOSTERE KOJI SE MOGU NABAVITI U VRTNIM CENTRIMA I NA SLIČNIM PRODAJNIM MJESTIMA.

KOMPOSTIŠTA KOJA SAMI MOŽEMO IZRADITI

GOTOVI KOMPOSTERI

KOMPOSTIRANJE U NEKOLIKO KORAKA

1. Sav materijal usitnimo (približno na veličinu palca) kako bi se lakše razgradio.

2. U jednakom omjeru pomiješamo biootpad bogat dušikom (brže se razgrađuje i osigurava vlagu) i biootpad bogat ugljikom (sporije se razgrađuje i osigurava prozračnost).

3. Materijal stavimo na hrpu – u kompostište koji smo sami uredili, ili u gotovu posudu za kompostiranje – komposter. Na dno hrpe poželjno je staviti sloj granja kako bi se osiguralo prozračivanje. Kompostnu hrpu zaštitimo od prejakog sunca i oborina, npr. nadstrešnicom ili slamom. Nemojte pokrivati kompostne hrpe plastičnim vrećama ili folijama.

4. Hrpu povremeno (bar jednom mjesečno) preokrenemo odnosno prozračimo. Pritom hrpu ne smijemo zbijati - zrak je neophodan za rast i razvoj organizama u kompostu.

5. Vlažnost kompostne hrpe treba povremeno provjeravati. To ćemo najlakše učiniti ako uzmemo šaku kompostnog materijala i lagano ga stisnemo. Ako iz šake curi tekućina, previše je vode. Ako se u stisnutoj šaci ne osjeća vlažnost, nedostaje vode. Kada materijal u šaci ostane zbijen, vlažnost je primjerena.

6. Kada kompost postane rastresit, tamne boje i poprimi specifičan miris „šumske zemlje“, umiješamo ga u zemlju svog vrtnog ili kućnog bilja (otprilike nakon 9 mjeseci).

7. NAJČEŠĆI PROBLEMI KOJI SE JAVLJAJU PRI KOMPOSTIRANJU I KAKO IH RIJEŠITI

Moja kompostna hrpa smrdi!

Nedostaje kisika ili ima previše dušika. Preokrenite hrpu kako biste omogućili prozračivanje i dodajte suhog materijala da upije vlagu (npr. grančice, suho lišće...)

Moj biootpad se ne razgrađuje / ništa se ne događa!

Budite strpljivi. Za proizvodnju zrelog komposta potrebno je i do godinu dana. Za hladnog vremena živi organizimi (npr. bakterije) su manje aktivni.

Hrpa je presuha!

Kompostnu hrpu poprskajte vodom, no pazite da ne pretjerate. Prevelika količina vode zatvorit će zračne prolaze te dovesti do uginjanja organizama kojima je potreban zrak, čime ćete usporiti proces kompostiranja.

Hrpa je prevlažna!

Preokrenite hrpu i dodajte materijal koji će upiti suvišnu vlagu (npr. piljevina, suho lišće...)

Moja kompostna hrpa privlači kukce!

Kukci imaju važnu ulogu u kompostiranju, no ukoliko se pojačano skupljaju muhe, možda u hrpi ima mesnih otpadaka koje treba izbjegavati. Također preporučljivo je otpatke od voća i povrća prekriti tankim slojem lišća ili zemlje.

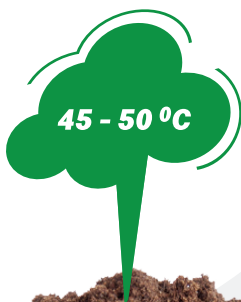
8. ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE

Što se događa unutar kompostne hrpe?

Već dva dana nakon slaganja kompostne hrpe temperatura se podigne na 45 - 50°C, a u narednih godinu dana dostiže vrhunac od 60 - 65°C, te dovodi do uništavanja patogenih organizama i sjemena većine korova. Kasnije temperatura pada, jer bakterije razgrade sve razgradljive tvari. Pojavljuju se drugi mikroorganizmi čijim djelovanjem započinje razgradnja celuloznih i drvenastih materijala.

Nakon dva mjeseca počinje preobrazba preostalih tvari u stabilne i složene humusne spojeve. U tome sudjeluju razni sitni organizmi (stonoge, mravi, pauzi, grinje i kišne gliste). Ovaj proces traje nekoliko mjeseci, a nakon toga kompost poprima tamnosmeđu boju. Kišnih glista i drugih organizama sve je manje i pojavljuje se tipičan miris „šumske zemlje“.

Procesi u kompostu traju 6-12 mjeseci. Tako dobivenim humusom možemo gnojiti vrt, voćnjak, vinograd, travnjake ili cvijeće u lončanicama.

8. ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE

Kako kompost možemo učiniti kvalitetnijim?

Kako bi kompost učinili kvalitetnijim, u kompostnu hrpu preporuča se dodavanje ljekovitog bilja, a za to su posebice pogodni:

Kopriva – kompost od koprive pogodan je za uzgoj ruža i jagoda.

Stolisnik – pomaže okolnom bilju da stekne otpornost prema bolestima i pojačava mu miris i okus. Također, lišće stolisnika ubrzava razgradnju kompostnog materijala i obogaćuje zemlju bakrom.

Kamilica – pomaže u sprečavanju plijesni na sadnicama i obogaćuje tlo kalcijem.

Maslačak – opskrbljuje biljke bakrom.

Tako pripremljeni humus vrijedno je gnojivo jer biljkama daje mnoge hranjive komponente koje su važne za njihov rast.

priručnik za

KOMPOSTIRANJE U VLASTITOM VRTU

Kompostirati je jednostavno ako se pridržavate nekoliko osnovnih pravila.

Zapažanjem i praksom sami ćete najbolje uvidjeti što je za Vas najdjelotvornije prilikom kompostiranja.

